

6.7.2026

SUPU 641/01.04.01.03/2026

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Sisäministeriön lausuntopyyntö VN/6617/2025

Suojelupoliisin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisesta torjunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Sisäministeriö on pyytänyt suojelupoliisilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi järjestäytyneen rikollisuuden hallinnolliseksi torjunnaksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Suojelupoliisi pitää erinomaisena esityksen peruslähtökohtaa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan vahvistamisesta viranomaisten tiedonvaihtoa ja analyysikykyä kehittämällä. Järjestäytynyt rikollisuus on kytkeytynyt kansainvälisiin verkostoihin, laillisten talous- ja rahoitusrakenteiden hyväksikäyttöön sekä sellaisiin toimintamalleihin, joilla voi olla välillisiä vaikutuksia yhteiskunnalliseen vakauteen ja luottamukseen instituutioita kohtaan.

Esitysluonnoksessa ehdotettu, analyysikeskukseen perustuva malli, jossa eri viranomaisten tietoa koostetaan valtakunnalliseksi tilannekuvaksi, vastaa suojelupoliisin näkemyksen mukaan tarpeeseen vahvistaa ilmiöpohjaista ymmärrystä järjestäytyneestä rikollisuudesta sekä järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvistä toimijoista. Tämä parantaa viranomaisten kykyä tunnistaa rikollisverkostojen rakenteita, niiden kytköksiä elinkeinoelämään sekä niiden kansainvälisiä yhteyksiä.

Kansallisen turvallisuuden suojaamisen näkökulmasta on olennaista, että analyysikeskuksen tuottama tilannekuva välittyy viivytyksettä suojelupoliisille siltä osin kuin se on tarpeen kansalliseen turvallisuuteen liittyvien uhkien arvioimiseksi, ja vastaavasti suojelupoliisilla on mahdollisuus välittää järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan näkökulmasta merkityksellistä tietoa analyysikeskukselle siinä laajuudessa kuin se on suojelupoliisin tehtävät ja lainsäädäntö huomioon ottaen mahdollista. Tiedonvaihto suojelupoliisin ja analyysikeskuksen välillä perustuu ehdotetun lain 5 §:n mukaiseen analyysikeskuksen tiedonsaantioikeuteen sekä 11 ja 12 §:n mukaisiin analyysikeskuksen oikeuksiin luovuttaa tietoa muille viranomaisille.

Suojelupoliisi kiinnittää huomiota analyysikeskuksen laajaan tiedonsaantioikeuteen ja korostaa omien tietojensa välttämättömyyden itsenäistä arviointia. Tiedonsaantisäännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaankin, että säännös ei luo analyysikeskukselle ehdotonta oikeutta saada tietoja, vaan tiedonsaantioikeuksien toteuttamisessa on huomioitava myös muualla laissa tietojen luovuttamiselle asetetut rajoitukset (HE-luonnos s. 79). Suojelupoliisin oikeutta ja mahdollisuutta luovuttaa tietoja muille viranomaisille

säännellään poliisilain 5 a luvussa ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 7 luvussa. Lisäksi suojelupoliisi huomioi aina tietojen luovutusta arvioidessaan luovutuksen tarkoituksenmukaisuuden suhteessa omaan toimialaansa ja tehtäväänsä.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että järjestäytyneen rikollisuuden muodostamaan uhkaan saattaa jossain tilanteissa kytkeytyä myös valtiollista toimintaa. Järjestäytyneen rikollisryhmän katsominen erityisen vaaralliseksi rikollisryhmäksi koskee erityisesti tilanteita, joissa on havaittu yhteyksiä järjestäytyneen rikollisuuden ja valtiollisten toimijoiden välillä, vaikka ilmiöön liittyvät pitkät toimeksiantoketjut huomioon ottaen onkin mahdollista, että järjestäytynyt rikollisryhmä ei ole tietoinen toiminnan todellisista tavoitteista tai siitä, että rikollinen toiminta liittyy valtiolliseen toimintaan (HE-luonnos s. 86). Kansallista turvallisuutta uhkaavan toiminnan ydinaluetta ovat vieraiden valtiotoimijoiden muodostamat uhkat. Sikäli kuin esimerkiksi kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvan crime as a service -tyylisen sabotaasitoiminnan taustalla ilmeni valtiollinen toimeksiantaja, on ensiarvoisen tärkeää, että analyysikeskus informoi asiasta suojelupoliisia, jolle valtiollista toimintaa koskeva tiedonhankinta lähtökohtaisesti kuuluu siten kuin poliisilain 5 a luvussa suojelupoliisin tiedustelutoiminnan kohteista säädetään.

Lopuksi suojelupoliisi toteaa, että esitysluonnos vahvistaa viranomaisten kykyä tunnistaa ja torjua järjestäytynyttä rikollisuutta sekä parantaa kansallista tilannekuvaa ilmiöistä, joilla voi olla yhteyksiä myös kansalliseen turvallisuuteen.

Apulaispäälikkö

Jonna Turunen

Ylitarkastaja

Venni Valkama

Apulaispäälikkö

Jonna Turunen

Suojelupoliisin ylitarkastaja

Venni Valkama

Asiakirja (ID 82919) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin
asiankäsittelyjärjestelmässä 6.7.2026 12.09.48. Allekirjoituksen
oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.